

בש"פ 7220/20 - עאטף אבו עסא נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7220/20

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: עאטף אבו עסא

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 6.10.2020 במ"ת 58905-09-20 שניתנה על-ידי
כבוד השופט א' משניות

תאריך הישיבה: ח' בחשון התשפ"א (26.10.2020)

בשם העורר: עו"ד רן אבינועם

בשם המשיבה: עו"ד איתמר גלבפיש

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 6.10.2020 (מ"ת 58905-09-20, השופט א' משניות). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 29.9.2020 הוגש כתב אישום נגד העורר המייחס לו עבירת שוד לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 10.9.2020 בשעה 15:30 לערך, נכח העורר במרכז המסחרי עמוד 1

"גילת" בעיר באר שבע יחד עם ארבעה אנשים נוספים, שעמם היה לו היכרות מוקדמת. החמישה הבחינו באדם המתנייד בכסא גלגלים חשמלי (להלן: המתלונן) וקשרו קשר לשדוד אותו. הם עקבו אחריו באמצעות רכב עד לנקודה מסוימת ובה העורר ואדם נוסף יצאו מהרכב וניגשו לעברו. השניים כיבו את מתג החשמל של כסא הגלגלים של המתלונן, משכו אותו ממנו כשהם אוחזים בחולצתו והשליכו אותו אל עבר הכביש. בעשותם זאת הם נטלו ממנו בכוח תיק שהיה תלוי על חגורת מכנסו. בשלב זה, שבו השניים לרכב ונמלטו מהמקום, כשהמתלונן נותר חבול ושרוע על הקרקע לבדו עד אשר עובר אורח סייע לו והוא קיבל טיפול רפואי. על פי כתב האישום, בתיקו של המתלונן היו 2 כרטיסי אשראי, תעודת זהות, כרטיס קופת חולים וכן 1,200 שקלים במזומן. להשלמת התמונה יצוין כי כנגד שניים מן המעורבים הנוספים, שזהותם ידועה, הוגש כתב אישום בנפרד. המשך הדברים יעסוק בעניינו של העורר בלבד.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו, ובו ביום הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד למתן החלטה אחרת.

4. בדיון שהתקיים ביום 6.10.2020 הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אך טען שקיימת חולשה מסוימת בראיות נגדו. בעיקרו של דבר, העורר טען כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות אותו לאירוע, אולם כפר בקיומן של ראיות לכאורה באשר לזיהויו כמי שירד מהרכב וביצע את המעשים המתוארים לאחר מכן בכתב האישום. בין היתר, העורר טען כי בעת שעלה לרכב החליף את חולצתו עם אחד הנוסעים האחרים, וכי מטעם זה קיים קושי לזהות מי מבין הנוסעים ירד מהרכב וניגש למתלונן. בשים לב לכך, העורר ביקש להפנותו לקבלת תסקיר של שירות המבחן לשם בחינה של חלופת מעצר.

5. בתום הדיון הורה בית המשפט המחוזי על הארכת מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו, בקבעו כי בנסיבות העניין לא מצא הצדקה להורות על קבלת תסקיר של שירות המבחן בעניינו. בית המשפט המחוזי ציין כי המעשים המיוחסים לעורר הם יוצאי דופן בחומרתם, ומלמדים על מסוכנות חריגה הנשקפת ממנו, כזו אשר לא ניתן יהיה לאיין באמצעות חלופת מעצר. בהקשר זה, בית המשפט המחוזי ציין כי לחובתו של העורר שוקל עבר פלילי רלוונטי קודם וכן כי תלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה, אשר לא הרתיעו לכאורה מלקחת חלק במעשים המפורטים בכתב האישום. בית המשפט המחוזי ציין כי אף בהנחה שהעורר נותר ברכב בשעה ששניים מן האחרים ניגשו למתלונן וביצעו בו את המעשים המתוארים, הרי שעדיין מעורבותו היא במתכונת של ביצוע בצוותא, שדינה כדינו של ביצוע עיקרי. בית המשפט המחוזי הוסיף כי טענתו של העורר לפיה החליף את חולצתו עם נוסע אחר מעוררת תמיהה ונעדרת כל הסבר הגיוני, ולמעשה גם העורר לא נתן לה הסבר. זאת ועוד, נקבע כי טענה זו אף מחזקת את עילת המעצר נגד העורר, שכן יש בה ללמד על ניסיון לשבש מהלכי חקירה וכפועל יוצא מכך לפגוע באמון שניתן לתת בעורר.

הערר

6. בערר שבפני נטען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שדחה את בקשתו של העורר להורות על עריכת תסקיר של שירות המבחן בעניינו ונמנע מלבחון אפשרות לחלופת מעצר. באופן קונקרטי, העורר טוען כי היה מקום לבחון את אפשרות שילובו בחלופת מעצר שיקומית. העורר מפנה לפסיקה של בית משפט זה ממנה עולה לטענתו כי גם במקרים של נאשמים בעבירות חמורות מזו שבה הוא נאשם ואף כאלה שלהם עבר פלילי עשיר, לרבות מאסרים מותנים, עדיין יש מקום להורות על עריכת תסקיר של שירות המבחן ואף לבחון אפשרות של שחרור לחלופת מעצר בקהילה טיפולית. העורר טוען שכן יש לעשות גם בעניינו.

7. הדיון בערר התקיים בפני ביום 26.10.2020. בא-כוח העורר הדגיש כי הערר מכון בשלב זה להזמנת תסקיר בלבד, שיאפשר את בחינת עניינו. כן צוין, כי המדינה הסכימה להזמנת תסקיר בעניינם של שני המעורבים האחרים שהוגש נגדם כתב אישום בנפרד.

8. המדינה טענה בדיון כי דין הערר להידחות. בטענותיו, עמד בא-כוח המדינה על חומרת המעשים המיוחסים לעורר, כמו גם על ההבחנה בינו לבין המעורבים האחרים, שהם צעירים ממנו בשנים רבות ונעדרי עבר פלילי. מנגד, כך נטען, העורר הוא בעל עבר פלילי רלוונטי, ובעת שביצע את המעשים המיוחסים לו היו תלויים ועומדים נגדו עונשי מאסר מותנים שהתייחסו לביצוע עבירות רכוש, אלימות או הפרת הוראה חוקית.

דיון והכרעה

9. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה שדין הערר להידחות.

10. אכן, כטענת העורר, ככלל, הזמנת תסקיר של שירות המבחן בעניינו של נאשם יכולה תמיד לסייע להחלטה בהליכי מעצר. אף על פי כן, ישנם מקרים שבהם מכלול הנסיבות עשוי לחייב להורות על מעצר עד תום ההליכים וזאת גם ללא צורך בהזמנת תסקיר מטעם שירות המבחן. כך למשל, במקרים בהם נשקפת מסוכנות רבה מהנאשם שאינה ניתנת לאיון בחלופת מעצר (ראו: בש"פ 1668/09 זבולנס נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.3.2009); בש"פ 7916/09 בלטברג נ' מדינת ישראל, פסקאות 23-25 (7.10.2009); בש"פ 3235/11 מושאילוב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.5.2011)) או כאשר נסיבות העניין אינן מאפשרות ליתן אמון בנאשם לצורך בחינת חלופות מעצר (ראו: בש"פ 2829/08 סוסן נ' מדינת ישראל, פסקאות 16-17 (8.4.2008); בש"פ 1660/15 מסעד נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-8 (16.3.2015)).

11. במקרה דנן, המעשים המיוחסים לעורר ונסיבות ביצוע העבירה מושא כתב האישום – שוד אלים של אדם עם מוגבלות – מעידים לכאורה על רמת מסוכנות גבוהה הנשקפת מן העורר. מסוכנות זו מתחזקת אף על רקע עברו הפלילי של העורר, אשר כולל חמש הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות וגם עבירת סמים אחת, ובפרט בשים לב לעובדה כי המעשים המיוחסים לו בכתב האישום נעשו לכאורה כשתלויים ועומדים כנגדו עונשי מאסר מותנים בגין עבירות רלוונטיות אף לאירוע מושא כתב האישום. כפי שהתרשם אף בית המשפט המחוזי, מדובר בנסיבות חומרה חריגות, שיש בהן להשליך על האפשרות להורות על קבלת תסקיר בעניינו של העורר ועל מידת היכולת לתת בו אמון ולשחררו לחלופת מעצר. במובן זה, מצאתי טעם בטענות המדינה ביחס להבחנה בשלב המעצר בין העורר לבין המעורבים האחרים שעניינם נזכר. בסיכומי של דבר, לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטתו של בית המשפט המחוזי המצדיקה התערבות.

12. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, ט' בחשוון התשפ"א (27.10.2020).

